

2. Το Αθηναϊκό Άστυ

Στο τέλος του 6^{ου} αι. η αρχαία Αθήνα έχει προσλάβει τα βασικά χαρακτηριστικά της. Και στην περίοδο 480-430 π.Χ. φτάνει στην ιδανική της μορφή που την ξεχωρίζει από κάθε προγενέστερη και, ίσως, και μεταγενέστερη πόλη. Στο αθηναϊκό άστυ επαληθεύεται απόλυτα η ρήση του J.J. Rousseau ότι «τα κτίρια φτιάχνουν το χωριό αλλά οι πολίτες είναι αυτοί που φτιάχνουν την πόλη». Το αθηναϊκό άστυ είναι δημιούργημα του αθηναίου πολίτη, αλλά και, αντίστροφα, μπορούμε να πούμε ότι το κυριότερο επίτευγμα αυτής της πόλης είναι ο ελεύθερος πολίτης που αποτελεί και την ενσάρκωση της ίδια της πόλης.

Η Αθήνα του 5^{ου} αι. και κατά τα τρία μέρη που την συναποτελούν -Ακρόπολη, Αγορά, ιδιωτική περιοχή- δεν έχει καμιά σχέση με την απαστράπτουσα εικόνα που μας άφησε ο Winkelman. Και με τις αντιθέσεις και τις συγκρούσεις της θυμίζει πολύ περισσότερο του Έλληνες τραγικούς και τον Αριστοφάνη παρά τον Πλάτωνα.

Κορωνίδα της πόλης είναι η Ακρόπολη: Φιλοξενεί τα ιερά των θεών, και τις εγκαταστάσεις του ιερατείου κα αποτελεί το θρησκευτικό κέντρο της. Όμως και αυτοί οι θεοί αλλάζουν. Δεν είναι πια βάρβαρες δαιμονικές υπάρξεις, αλλά ενσαρκώσεις ανθρώπινων ιδιοτήτων και αρετών. Έτσι που, βαθμιαία, οι Αθηναίοι αναπτύσσουν μια ναρκισσιστική αυτό-θέωση, στοιχείο που γίνεται έκδηλο σε βαθμό εκφυλισμού κατά τον 4^ο αιώνα. Ο επιτάφιος του Περικλή δεν αναφέρεται σε θεούς αλλά σε θεσμούς που και αυτοί είναι περισσότερο ιδεατοί παρά υπαρκτοί. Και στη ζωοφόρο του Παρθενώνα περισσότερο αυτοπροβάλλονται οι Αθηναίοι πολίτες παρά το θείο.

Η Αγορά είναι το κέντρο της δημόσιας διοίκησης, της οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής ζωής της πόλης. Εκεί στον ελεύθερο χώρο της Αγοράς, συνυπάρχουν στην αρχή ανάκατα όλες αυτές οι λειτουργίες ενώ, βαθμιαία, κάποιες απ' αυτές συγκεντρώνονται σε εξειδικευμένες περιοχές ή μεταφέρονται αλλού.

Η ιδιωτική περιοχή της πόλης, η περιοχή κατοικίας είναι ένα χωριό με ακανόνιστα και στενά δρομάκια με έλλειψη των στοιχειωδών υποδομών και εγκαταστάσεων υγιεινής, με σπίτια λίγο παραπάνω από καλύβες με τους περισσότερους τοίχους από ωμοπλίνθους στέγες ξύλινες, κεραμοσκεπείς και μια μικρή εσωτερική αυλή. Η έλλειψη ιδιωτικότητας είναι χαρακτηριστικό της πόλης όπως μας την παρουσιάζει ο Αριστοφάνης. Και όλα αυτά μέχρι ακόμα και τον 1^ο αιώνα π.Χ. όταν ο Δικαίαρχος επισκέπτεται την πόλη και μένει κατάπληκτος από την ταπεινότητα της. Όμως, αυτά ακριβώς τα χαρακτηριστικά αποτελούν το θρίαμβο του αθηναϊκού άστεως και εκφράζουν το μεγαλείο του Αθηναίου πολίτη ο οποίος περιφρονεί την ιδιωτικότητα και άξονα της ζωής του θεωρεί τη συμμετοχή στα κοινά, και τη σύγκρουση γύρω από αυτά, την ανάληψη ευθυνών και αξιωμάτων για τη διακυβέρνηση της πόλης.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ - ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ ΛΗΜΝΟΥ
ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Διευθυντής: ΔΩΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Αρ. Πρωτ. 754	Ημερομηνία 3.6.05 Φ. Σ. Α. Κ.

Προς την
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Κύριοι

Στη Λήμνο - στη δυτική πλευρά του κόλπου του Μούδρου - υπάρχει ένα μνημείο από τον 1^ο Παγκόσμιο πόλεμο το οποίο έχει μερικώς καταρρεύσει.
Οι κάτοικοι της περιοχής λένε ότι πρόκειται για μουσουλμανικό μνημείο.
Παρακαλώ εφ'όσον αξιολογηθεί να φροντίσετε για την αναδόμησή του.
Φωτογραφικό υλικό έχω στείλει με e-mail στον Δημήτρη Ιωαννίδη.

Μυρίνα 03/06/05

Φιλικά

Κώστας ΔΩΡΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Τσιπόδων 28, 10558, Πλάκα, Αθήνα
Τηλ. 210 3225245, 3226693 Φαξ. 210 3225240
www.ellinikietairia.gr

Αθήνα, 4.7.2005
Αρ. Πρωτ. 754/ΕΕ

Κύριο Κωνσταντίνο Δώρα
Διευθυντή Ακτινολογικού Εργαστηρίου
Κέντρου Υγείας Λήμνου

Αγαπητέ κύριε Δώρα

Σας ευχαριστούμε θερμά για την επιστολή σας, με την οποία μας ενημερώνετε για το μνημείο στη δυτική πλευρά του κόλπου του Μούδρου που χρονολογείται στην περίοδο του Α' Παγκοσμίου Πολέμου και κίνησε το ενδιαφέρον του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς τόσο με το ποια ήταν η χρήση του όσο και με την ανάγκη προστασίας του.

Θα θέλαμε να σας προτείνουμε, προκειμένου να έχουμε περισσότερα στοιχεία, να προβείτε στη συλλογή και καταγραφή προφορικών μαρτυριών που θα προσφέρουν πληροφορίες για τη χρήση και τη λειτουργία, την περίοδο ανέγερσης, τους κατασκευαστές του κ.ά. Επίσης, γνωρίζετε αν η αρμόδια Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων έχει ασχοληθεί με το κτίσμα και έχει ενδιαφερθεί για να κηρυχθεί διατηρητέο μνημείο;

Πιστεύουμε ότι θα μπορέσετε να συγκεντρώσετε τις απαραίτητες πληροφορίες προκειμένου να ξανασυζητήσουμε μαζί σας το θέμα αυτό σε μια συνεδρίαση του Συμβουλίου μας το φθινόπωρο.

Σας ευχόμαστε καλό καλοκαίρι.

Με εκτίμηση

Χάρης Καλλιγά
Πρόεδρος
Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της ΕΕ